

10.02.2021

2021

GERİ KAZANIM KATILIM PAYI (GEKAP) REHBERİ

AK DENETİM

İÇİNDEKİLER

1.GEKAP nedir?

1.1. Hangi ürünlerden GEKAP alınır?

2. Beyanname hangi dönemlerde ve nasıl verilir?

3. GEKAP mükellefi kimlerdir?

3.1. İthalatçıların mükellefiyeti ve sorumlulukları nelerdir?

3.2.İhracat işleminde mükellefiyet var mıdır?

3.3. Ambalaj tedarikçilerinin mükellefiyeti ve sorumlulukları var mı?

3.4 GEKAP Beyannamesinden Muaf Olanlar

4. Plastik poşetler ve diğer torbalar

5.Ambalajlar:

5.1. Birincil Ambalaj

5.2 İkincil Ambalaj/Grup Ambalajı

5.3. Üçüncül Ambalaj/Nakliye Ambalajı

5.4. İçecek Ambalajı

5.4. Depozitolu Ambalajlar

6. Madeni yağlar için GEKAP uygulaması

7.Pil ve akümülatörler için GEKAP uygulamaları

8.Lastikler için GEKAP uygulaması

9. İlaçlar için GEKAP uygulaması

10. Bitkisel yağlar için GEKAP uygulamaları

11.Elektrik Elektronik eşyalar için GEKAP uygulamaları

12.Yaptırımlar

13.Mal İadeleri Durumunda Önceden Ödenen GEKAP'larının Mahsuplaşması

14. Ek Bilgiler

1. GEKAP nedir?

- 2872 sayılı Çevre Kanunu'na dayanmaktadır. Çevre kanunun amacı "bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamaktır" ifadeleri ile çevrenin korunması ile ilgili olduğu açıktır. Anılan kanunda atıkların sınıflandırılması yapılmıştır.
- 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun Ek-1 sayılı listesinde yer alan plastik poşetler için geri kazanım katılım payı (GEKAP) ödemesine 2019'da başlanmıştır. 31.12.2019'da yayımlanan Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik ile söz konusu listede yer alan plastik poşet hariç diğer kalemlerden ile ambalajlar GEKAP alınmasına ise 01.01.2020 itibarıyla başlanmıştır.

1.1 KAPSAMDAKİ ÜRÜNLER

-Plastik Poşetler	-Madeni Yağlar
-Ambalajlar	-Pil ve Akümülatörler
-Bitkisel Yağlar	-Lastikler
-Elektrikli ve Elektronik Eşyalar	-İlaçlar

2. Beyanname hangi dönemlerde ve nasıl verilir?

- Gelir ve Kurumlar Vergisi mükellefi olsun veya olmasın tüm satış noktaları ile piyasaya sürenler/ithalatçılar (Poşet satışları dahil) 2021 yılına ait GEKAP beyannamelerini elektronik ortamda vereceklerdir.
- 2021'a ait üç aylık beyan dönemleri ise aşağıda belirtildiği gibi olacaktır:
 - **Birinci dönem;** Ocak-Şubat-Mart 30/NİSAN/2021 tarihine kadar
 - **İkinci dönem;** Nisan-Mayıs-Haziran 31/TEMMUZ/2021 tarihine kadar
 - **Üçüncü dönem;** Temmuz-Ağustos-Eylül 31/EKİM/2021 tarihine kadar
 - **Dördüncü dönem;** Ekim-Kasım-Aralık 31/OCAK/2022 tarihine kadar
- Beyanname yer alan tutarlar birim bazında ağırlıklarına veya adetlerine göre belirlenecek tutarda GEKAP hesaplanacak ve beyan edilecektir. Elektronik ortamda beyanname gönderme aracılık yetkisi almış bulunan meslek mensupları hali hazırda beyannameleri göndermek için kullandıkları mevcut kullanıcı kodu, parola ve şifrelerini kullanarak GEKAP beyannamelerini elektronik ortamda bdp programında "POŞET" kodlu Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesi formatı ile gönderilecektir.

- Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesini vermekle yükümlü olanlar, beyan dönemi içerisinde belirtilen ürünlerden plastik poşetlerin satışını diğer ürünlerin ise piyasa arzını/ithalini yapmamış olsalar dahi beyanname vermekle yükümlüdürler. Sonraki ay veya aylarda beyana tabi işlem yoksa beyannamenin; “Beyan edilecek geri kazanım katılım payı bulunmamaktadır” seçeneği işaretlenerek BOŞ gönderilmesi gerekmektedir.
- Beyannamenin hatalı ve/veya eksik olduğu hallerde, süresinde veya süresi geçtikten sonra bu hata ve/veya eksiklikleri düzeltici mahiyette elektronik ortamda yeni bir beyanname verilmesi mümkündür.

3.Gekap Mükellefi kimlerdir?

- Çevre Kanunu'nun Ek-1 listesinde yer alan ürünleri yurt içinde piyasaya arz edenler (piyasaya sürenler) ve/veya ithal (ithalatçılar) edenler Geri Kazanım katılım Payı beyannamesi vererek ödemesini gerçekleştirir.
- **Piyasaya süren:** Bir ürünleri tedarik ederek veya üreterek kendi adı/ticari markasını kullanarak piyasaya arzını sağlayan gerçek/tüzel kişilerdir.
- **Tedarikçi:** Bir ürünü başkası adına temin eden/üreten kişilerdir.
- **Satış Noktaları:** Satış noktalarında satılan ürünlerin ambalajlarının GEKAP'ından bu ürünlerin üzerinde adını veya ticari markasını bulunduran kişiler sorumludur.
 - ✓ Satış noktalarında ambalajsız ürünlerin ambalajlanarak piyasaya arz edilmesi durumunda ambalajlama işlemini yapan satış noktaları piyasaya süren olarak tanımlanır ve bu ambalajlar için GEKAP'dan sorumludur.

3.1.İthalatçıların Mükellefiyeti ve Sorumlulukları Nelerdir?

- **İthalatçı:** Herhangi bir kişi/işletme tarafından yetkilendirilen ve bu kişi/işletmeler adına gerçekleştiren ithalatçılar tedarikçi vasfına sahip olur ancak ithalat işlemlerine ilişkin beyan ve ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır.
- İthalat işlemlerinde, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihi ithalat işleminin gerçekleştiği tarih olarak esas alınır.
- Ambalajlı ürünleri ithal edenler de ambalaj piyasaya süren olarak tanımlanır ve ithal edilen ürün/eşya/malzemenin ambalajları için geri kazanım katılım payı uygulamasından sorumlu tutulurlar.
- Türkiye dışındaki üretici tarafından ülkemizde yetkilendirilen temsilci ve/veya ithalatçılar piyasaya süren olarak geri kazanım katılım payı uygulamasından sorumludur.

3.2.İhracat işleminde mükellefiyet var mıdır?

İhracat şartı ile gerçek/tüzel kişiye yapılan teslimler ve ambalajlı ürünler ile kanunun listesinde yer alan diğer ürünleri tedarik ile temin edip piyasaya süren tedarikçi ve ihracatçılar için GEKAP yükümlülüğü oluşmaz.

➔ Genel manada değerlendirecek olursak GEKAP yükümlülüğü piyasaya süren tarafından alınmaktadır. Ancak yönetmeliğin vermiş olduğu örneklerde de görüleceği gibi değişken durumlarda ithalatçılarda yükümlü olmaktadır.

❖ **Örnek:** Şampuan üretimi yapan D kişi kendi adı veya ticari markasıyla ambalajlı şampuanları toptancı E kişisine satmıştır. Toptancı E kişisi şampuanları F satış noktasına, F satış noktası ise tüketicilere satmıştır. Bu durumda şampuan ambalajlarının E toptancısına satışı esnasında oluşan GEKAP tan piyasaya süren D kişisi sorumludur. Sonraki satışlar GEKAP a tabi değildir.

❖ **Örnek:** Yurt dışından Ayçiçek yağı ithal eden F kişisi ithalatçı olarak GEKAP'dan sorumludur.

3.3. Ambalaj Tedarikçilerinin Mükellefiyeti ve Sorumlulukları Var mı?

➤ Ambalaj tedarikçileri, tedarik ettikleri ambalajlar için geri kazanım katılım payı uygulamasına tabi değildirler. Ambalajlı ürün tedarikçileri tarafından piyasaya sürenler adına fason olarak üretilen ambalajlı ürün/eşya/malzemenin piyasaya arzı piyasaya sürenler tarafından yapıldığından ambalajlı ürün tedarikçileri geri kazanım katılım payı uygulamasından sorumlu değildir.

3.4.GEKAP Beyannamesinden Muaf Olanlar;

- I. Tekrar kullanıma alınan ürünler, zati ihtiyaç kapsamındaki ürünler, imha edilerek tasfiye edilecek gümrüklü ürün ve eşyalar ile ihraç edilen ürünler
- II. Kamu kurum ve kuruluşlarının münhasıran asli görevlerinde kullanmak, piyasaya arz edilmemek ve ticari amaç güdülmemek kaydıyla ürettikleri veya bağlı kuruluşlarına ürettirdikleri aşağıda yer alan ürünleri kapsamaz.
- III. Kanunun (Ek-1) sayılı listesinde yer alan ürünleri için ülkenin tamamında Bakanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda depozito sistemi uygulayan, piyasaya süren/ithalatçıların depozitolu olarak piyasaya sürdükleri ürünleri için depozito uygulanan miktar açısından bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

- ➔ Ambalajlar hariç Ek-1'de yer almayan ürünler ve Ek 1'de yer alan ama piyasaya sürülmeven, ürünlerde **GEKAP beyanı ve tahsilatı yapılmaz.**
- ➔ Ek-1 sayılı listedeki ürünlerin birincil ambalajları için piyasaya süren veya ithal eden, bitkisel yağlar ile madeni yağların üretiminde hammadde olarak kullanılmasında piyasaya süren ve , piyasaya arz edilecek araçlar ile elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminde orijinal eşya/parça olarak kullanılması durumlarında **piyasaya süren beyan etmekle yükümlüdür ancak GEKAP tahsilatı yapılmaz.**
- ➔ Ek 1 'de yer alan ürünün piyasaya sürülmesinden ve ikincil- üçüncül ambalajlarından ve Ek-1'de yer almayan ürünlerin ambalajlarından **piyasaya süren/ithal eden beyan ve tahsilattan sorumludur.**

4. Plastik poşetler ve diğer torbalar

- Tüketicilere ücret karşılığı verilen plastik poşetler GEKAP'a tabidir. GEKAP'dan adet bazında satış noktaları sorumludur.
- Ücretlendirmeye tabi olmayan plastik poşetler ve diğer torbalar ise ambalaj olarak değerlendirilir ve GEKAP'a tabidir. Piyasaya sürenler ambalaj cinsine göre kg bazında sorumludur.
- Plastik, metal, kompozit, cam, ahşap ambalajlı ürünler dışındakiler için örneğin bez çuval, bez torba için GEKAP beyannamesi verilmez.

5. Ambalajlar:

- Ambalajlara ilişkin GEKAP beyan ve yükümlülüğü; plastik poşetler için satış noktalarının, diğer ambalajlar için ise piyasaya süren ve/veya ithalatçılarıdır.
- Ambalaj üreticileri tarafından üretilerek veya ithal edilerek bu ambalajları kullanılacaklara yapılan boş ambalaj arzları ambalaj piyasaya sürme tanımı dışındadır.
- İhtiyaç sahiplerine iletilmek üzere kar amacı gütmeyen hayır veya insani yardım kurum/kuruluşlarınca dağıtılan ambalajlı ürünler için GEKAP yükümlülüğü oluşmaz.
- Ambalajlı ürünleri ithal edenler de ambalajı piyasaya süren olarak tanımlanır ve ithal edilen ürünün ambalajları için GEKAP'dan sorumlu tutulur. Türkiye dışındaki üretici tarafından ülkemizde yetkilendirilen temsilci veya ithalatçılar piyasaya süren olarak GEKAP'dan sorumludur.
- 2872 sayılı Çevre Kanununda belirtilen GEKAP tahsil edilecek ürünlerin birincil ambalajlarından beyan alınacak GEKAP tahsil edilmeyecek.
- GEKAP'a tabi olup olmamasına bakılmaksızın birincil ambalaj dışındaki ambalajlar için GEKAP tahsil edilir.

5.1. Birincil Ambalaj: Ürünle doğrudan veya kısmen temas halinde olabilen ambalajlar ve bunların orijinal parçalarını (satış birimini tamamlamak için gereken diğer ambalaj bileşenlerini örneğin, kapak/mantar/tıpa, etiket, zımba teli gibi) ifade eder.

- ❖ Bitkisel yağ şişeleri/bidonları/tenekeleri, elektrikli ve elektronik eşyaların karton kutuları, Deterjan kapları, Alüminyum folyoların ve streç filmlerin ruloları vb.

5.2 İkincil Ambalaj/Grup Ambalajı: Birden fazla sayıda satış ambalajını bir arada tutacak şekilde tasarlanmış, üründen ayrıldığında ürünün herhangi bir özelliğinin değişmesine neden olmayan ambalajdır.

- ❖ Birden fazla içeceği bir arada tutan plastik film, tutmaçlar, tabanlıklar ve karton kutular ikincil ambalajdır.

5.3. Üçüncül Ambalaj/Nakliye Ambalajı: Satış veya Grup ambalajlarının taşıma ve depolama işlemlerini kolaylaştırmak ve bu işlemler sırasında zarar görmesini önlemek amacıyla taşımada kullanılan konteynerler hariç ambalajlardır.

- ❖ Taşımada kullanılan plastik veya ahşap paletler üçüncül ambalajdır.
- ❖ Karayolu, demiryolu, deniz yolu ve havayolu taşımacılığında taşıma ekipmanı olarak sürekli ve tekrar aynı amaçlı kullanımları olan ve piyasaya arz edilen ürünler ile birlikte piyasaya arz işlemlerine konu edilmeyen ahşap, plastik, metal vb. malzemelerden imal edilmiş paletler, sepetler, konteynerler, kasalar ve benzerleri bu tanım dışındadır.
- ❖ Karayolu, demiryolu, deniz yolu ve havayolu taşımacılığında ürün/eşya/malzeme ile birlikte piyasaya arz işlemlerine konu edilen (iade alınmak şartı ile belirli bir teminat karşılığında verilenler dahil) ahşap, plastik, metal vb. malzemelerden imal edilmiş paletler, sepetler, konteynerler, kasalar ve benzerleri nakliye ambalajıdır.

5.4. İçecek Ambalajı: İçeceklerle doğrudan veya kısmen temas halinde olan orijinal parçaları dahildir.

- ❖ **Örnek:** İçeceklerin şişeleri, kutuları (kapak/tıpa/mantar ve etiketleri şişe veya kutuya dahil) içecek ambalajıdır.

5.4. Depozitolu Ambalajlar: Bakanlıkça belirlenen depozito sistemi dahilinde depozito uygulanan ambalajlar için GEKAP beyan edilir ama ödenmez. Yıl sonu itibariyle geri toplanamayan ambalajlar için ertesi yılın ilk beyan döneminde ödeme yapılır.

- ✓ Depozito uygulanan ambalajlar için GEKAP ödeme yükümlülüğü bulunmamakla birlikte, depozito uygulanan ambalajların haricinde kalan diğer (nakliye, saklama, taşıma vb.) ambalajları için GEKAP yükümlülüğü bulunmaktadır. Yapılan değişiklik ile ambalajlar için depozito uygulaması 1/1/2022 tarihine ertelenmiştir.

6. Madeni yağlar için GEKAP uygulaması:

- Madeni yağı piyasaya süren işletmeler, bu yağları başka bir üreticiden tedarik etmesi durumunda GEKAP'dan sorumludur.
- Madeni yağlar için GEKAP tutarı ağırlık bazında net ağırlık dikkate alınarak belirlenir. Ambalaj vb. ağırlıklar ürün ağırlığına dahil edilmez.
- Katkı maddesi ilave edilmesiyle üretime dahil edilerek elde edilen madeni yağın toplam ağırlığı üzerinden GEKAP tahsil edilir.
- Madeni yağların Çevre kanununda belirtilen ürünlerin (ambalajlar hariç) üretiminde kullanılması durumunda hammadde olarak tedarik edilen bu ürünlerin ithalatçıları/üreticileri tarafından beyan yapılır, ancak GEKAP tahsil edilmez.
- ❖ **Örnek:** D kişisi madeni yağ üretmektedir. D kişinin ürettiği madeni yağ, lastik üreten E kişisi hammadde olarak kullanılmaktadır. Bu durumda; D kişisi, lastik üretiminde hammadde olarak kullanılmak üzere E kişisine verdiği madeni yağ için GEKAP beyanı yapar, ancak geri kazanım katılım payı ödemez. E kişisi, D kişisinden aldığı hammadde ile üreterek piyasaya sürdüğü “lastik” için GEKAP'dan sorumludur.
- Madeni yağların piyasaya arz edilecek araçlarda orijinal eşya/parça olarak kullanılması şartıyla piyasaya sürenler tarafından beyan yapılır ancak GEKAP tahsil edilmez. Orijinal eşya/parça tanımına uymasına rağmen ayrı olarak piyasaya arz edilen madeni yağlar için GEKAP beyanı tahsili yapılır.
- ❖ **Örnek:** F kişisi yurt içinde ürettiği madeni yağları, yurt içerisinde otomobil üreten G kişisine ilk dolun yağı olarak kullanılmak üzere vermektedir. Bu durumda; F kişisi ilk dolun yağı olarak kullanılmak üzere G kişisine verdiği madeni yağ için geri kazanım katılım payı beyanı yapar, ancak geri kazanım katılım payı ödemez. G kişisi, F kişisinden ilk dolun yağı olarak kullanılmak üzere aldığı madeni yağ için geri kazanım katılım payı beyanı yapar, ancak geri kazanım katılım payı ödemez. F kişisi, G kişinin bayilerinde satışa/kullanıma sunulmak üzere verdiği diğer (ilk dolun yağı dışındaki) madeni yağları için ise geri kazanım katılım payı beyanı yapar ve geri kazanım katılım payı öder.

7. Pil ve akümülatörler için GEKAP uygulamaları:

- Yönetmelik kapsamındaki pil ve akümülatörlerin, araçların orijinal eşya/parçası olarak kullanılmak üzere piyasaya arz edilmesi halinde bu pil ve akümülatörlerden GEKAP tahsil edilmez.
- ❖ **Örnek:** F kişisi yurt içinde araç üretimi gerçekleştirmektedir. F kişinin ürettiği araçlarda orijinal eşya/parça kapsamında kullanacağı otomotiv pillerini G kişisi F kişinin “yetkili ithalatçısı” olarak yıl dışından ithal etmektedir. Bu durumda; F kişisi, orijinal eşya/parça kapsamında kullanmak üzere G kişisinden temin ettiği otomotiv pilleri için GEKAP beyanı yapar, ancak GEKAP ödemez. G kişisi, orijinal eşya/parça kapsamında kullanmak üzere F kişisine teslim ettiği otomotiv pilleri için “tedarikçi/yetkili ithalatçı” vasfıyla GEKAP uygulamasından sorumlu değildir.

- ❖ **Örnek:** Otomobil ithalatçısı olan H kişisi tarafından ithal edilen otomobilin üzerinde bulunan ve Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ve orijinal eşya/parça kapsamında kullanılan kurşun-asitli akümülatörleri için FI kişisi geri kazanım katılım payı beyanı yapar, ancak geri kazanım katılım payı ödemez.

8.Lastikler için GEKAP uygulaması:

- Lastik üretimi yaparak bu ürünleri kendi adı veya ticari makasıyla piyasaya arz eden kişiler GEKAP'dan sorumludur.
- ❖ **Örnek:** E kişisi yurt içinde araç üretimi yapmaktadır. E kişisi ürettiği araçlarda orijinal eşya/parça kapsamında kullanacağı lastikleri yurt içinde araç lastiği üreten F gerçek/tüzel kişisinden temin etmektedir. Bu durumda; E kişisi orijinal eşya/parça kapsamında kullanmak üzere F kişisinden temin ettiği lastikler için GEKAP beyanı yapar, ancak GEKAP ödemez. F kişisi orijinal eşya/parça kapsamında kullanmak üzere E kişisine verdiği lastikler için GEKAP beyanı yapar, ancak geri kazanım katılım payı ödemez.
- ❖ **Örnek:** H kişisi I kişisinin yetkili lastik ithalatçısıdır. H kişisi ithal ettiği lastikleri, orijinal eşya/parça kapsamında kullanmak üzere yurt içinde otomobil üreten I kişisine vermektedir. Bu durumda; H kişisi orijinal eşya/parça kapsamında kullanılmak üzere I gerçek/tüzel kişisine temin ettiği lastikler için “tedarikçi/yetkili ithalatçı” vasfıyla GEKAP uygulamasından sorumlu değildir. I gerçek/tüzel kişisi orijinal eşya/parça kapsamında kullanılmak üzere H gerçek/tüzel kişisinden temin ettiği ürünler için GEKAP beyanı yapar, ancak GEKAP ödemez.
- ❖ **Örnek:** J kişisi yurt içinde araç üretimi yapmaktadır. J kişisinin ürettiği araçlarda stepne lastik bölümü de bulunmaktadır. J kişisi ürettiği araçlarda orijinal eşya/parça kapsamında kullanacağı lastikleri yurt içinde araç lastiği üreten K kişisinden temin etmektedir. Bu durumda; J kişisi orijinal eşya/parça kapsamında kullanmak üzere K kişisinden temin ettiği lastikler (stepne lastikler de dahil) için geri kazanım katılım payı beyanı yapar, ancak geri kazanım katılım payı ödemez. K kişisi orijinal eşya/parça kapsamında kullanmak üzere J kişisine verdiği lastikler için (stepne lastikler de dahil) geri kazanım katılım payı beyanı yapar, ancak geri kazanım katılım payı ödemez.
- İthal edilen el arabası, bisiklet, kayak, paten, pazar arabası gibi motorsuz ekipmanların lastikleri için GEKAP ve ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır.
- ❖ N kişisi el arabası, bisiklet, kayak, paten, pazar arabası, elektrikli kayak, scooter, hoverboard, ginger gibi ürünlerin lastiklerini ithal ederek yurtiçindeki kullanıcılara toptan/perakende satışını gerçekleştirmektedir. Bu durumda N kişisinin ithal ettiği el arabası, bisiklet, kayak, paten, pazar arabası gibi motorsuz ekipmanların lastikleri için GEKAP beyanı ve ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır.

9. İlaçlar için GEKAP uygulaması:

- GEKAP yönetmeliği kapsamında beşeri ilaçlar, veteriner ilaçları ve zirai ilaçların piyasaya arzında GEKAP tahsil edilir.
- İlaçlar birincil ambalajları ile bir bütün olarak değerlendirilir ve birincil ambalajlar (cam şişe, karton kutu, kapak, ölçek kaşığı, prospektüsü vs.) için ayrıca GEKAP tahsil edilmez.
- Diğer ambalajları için GEKAP beyanı verilerek ödemesi yapılmalıdır. Bu ambalajlar için oluşacak GEKAP hesabında; ambalajların tüm bileşenleri malzeme cinsine göre ayrı ayrı Çevre Kanunu ek-1 sayılı listesi üzerinden değerlendirilerek hesaplanır.
- İthal edilen ilaçlar için GEKAP beyan ve ödemeler ithalatın gerçekleştiği işlem tarihi üzerinden yapılır. İthalat sonrası yurtiçinde yapılan satışlar için GEKAP yükümlülüğü oluşmaz.
- İthal edilen ilaçların birincil ambalajlarından GEKAP alınmaz.
- ❖ **Örnek:** İlaç üretimi faaliyetinde bulunan H kişisi, I gerçek kişisi adına üretimi gerçekleştirmekte ve ilaçlar I kişinin adı ve/veya ticari markasıyla tüketicilerin kullanımı için piyasaya arz edilmektedir. Bu faaliyet çerçevesinde tedarikçi H kişinin piyasaya süren I kişisine satış işlemi esnasında oluşacak GEKAP'dan I piyasaya süreni sorumludur. Sonraki satışlar GEKAP tabi değildir.
- ❖ **Örnek:** Yurt dışından büyük hacimli kaplarda ilaç ithal eden J kişisi ithal edilen ilaçları daha küçük kutularla yurtiçinde satışını yapar. Bu durumda J kişisi ithal ettiği her bir büyük kap için GEKAP'tan sorumludur. İthalat sonrası yurtiçinde yapılan satışlar için GEKAP yükümlülüğü yoktur ancak bu ilaçların ambalajları için GEKAP yükümlülüğü oluşur.

10. Bitkisel yağlar için GEKAP uygulamaları:

- Çevre kanununda belirtilen listede yer alan bitkisel yağların, yine belirtilen ürünlerin üretiminde hammadde olarak kullanılması durumunda; hammadde olarak tedarik edilen ürünler üreticileri/ithalatçıları tarafından beyan yapılır ancak GEKAP tahsil edilmez.
- ❖ **Örnek:** G kişisi bitkisel yağ üretmektedir ve H kişinin ürettiği kanola yağını, G kişisi hammadde olarak kullanmaktadır. Bu durumda; H kişi hammadde olarak kullanmak üzere G kişisine verdiği kanola yağı için GEKAP beyanı yapar ancak GEKAP ödemez. G kişisi ise H kişisinden aldığı hammadde ile üreterek piyasaya sürdüğü bitkisel yağ için GEKAP'dan sorumludur.
- GEKAP uygulamasına tabi bitkisel yağların ağırlığının hesaplamasında; ambalaj vb. ağırlıklar ürün ağırlıklarına dahil edilmez.
- Yönetmeliğe tabi olan bitkisel yağlardan satış şekline (ambalajlı veya dökme) bağlı olmaksızın GEKAP tahsil edilir.
- Soap stock ve tank dibi tortu gibi atıklar ile yağ asitleri gibi yan ürünler GEKAP yönetmeliği kapsamında bitkisel yağ olarak değerlendirilmez.

- ❖ **Örnek:** Bitkisel yağ üretimi faaliyetinde bulunan D kişisi ürünlerini E kişisi adına üretmekte ve piyasaya arz edilen ürünlerin üzerinde her iki firmanın adı ve/veya ticari markası bulunmaktadır. Ürünlerin piyasaya arzı E kişisi tarafından gerçekleştirilmekte olup, D ve E kişileri arasında yapılacak herhangi bir sözleşmede aksi bir durum belirtilmediği sürece; piyasaya arz edilen ürünler için E kişisi piyasaya süren, D kişisi ise tedarikçidir. Bu faaliyet çerçevesinde D kişisinin E kişisine satış işlemi esnasında oluşacak geri kazanım katılım payından E kişisi piyasaya süren olarak sorumludur. Sonraki satışlar geri kazanım katılım payına tabi değildir.
- ❖ **Örnek:** G kişisi bitkisel yağ üretmektedir. H kişinin ürettiği kanola yağını, bitkisel yağ üreten G kişisi hammadde olarak kullanmaktadır. Bu durumda; H kişisi hammadde olarak kullanılmak üzere G kişisine verdiği kanola yağı için GEKAP beyanı yapar, ancak GEKAP ödemez. G kişisi, H kişisinden aldığı hammadde ile üreterek piyasaya sürdüğü bitkisel yağ için GEKAP sorumludur.
- ❖ **Örnek:** K kişisi yurt içinde bitkisel yağ üretimi gerçekleştirir ve gıda üretimi (bisküvi, kek) yapan L kişisine satar. Bu durumda; K kişisi piyasaya süren olarak GEKAP'dan sorumludur. L kişisinin piyasaya sürdüğü gıda ürünleri (bisküvi/kek) kanunun belirttiği listede yer almadığı için GEKAP'dan sorumlu değildir.

11. Elektrik Elektronik eşyalar için GEKAP uygulamaları:

- Büyük ölçekli sabit endüstriyel aletler (takım tezgahları, kağıt makineleri, baskı makineleri, paketleme makineleri, tekstil makineleri, endüstriyel robotlar), büyük ölçekli sabit kurulumlar ve elektrik akımı veya elektromanyetik alan ile bağlantısı kesildiğinde temel işlevini yerine getirebilen eşyalar (gazlı ocak, şofben) GEKAP kapsamındaki elektrikli ve elektronik eşya olarak değerlendirilmez.
- GEKAP alınması işlemi nihai ürünlere uygulanır.
- GEKAP'a tabi olan ürünün bir bileşenini oluşturan nihai üründen ayrıca GEKAP alınmaz. Ancak bu ürün, GEKAP'a tabii olmayan bir ürünün bileşeni olması ve/veya üretildiği amaçla kullanımı için piyasaya arz edilmesi halinde GEKAP'a tabidir.
- ❖ **Örnek:** GEKAP yönetmeliği kapsamında olup GEKAP alınan soğutucularda bulunan aydınlatma ürünlerinden ayrıca GEKAP alınmaz ancak yönetmelik kapsamında olmayan soğutucularda kullanılan veya piyasaya ayrı olarak arz edilen aydınlatmalardan GEKAP alınır.
- Nihai ürün niteliğinde olmayan ürünün, GEKAP'a tabi başka bir nihai ürüne bütünleşik olması halinde; ürün bütün olarak tek bir nihai ürün olarak değerlendirilir ve sadece bu nihai ürün için GEKAP alınır.
- Birden fazla işleve sahip olan nihai ürünler ayrı kategorilerdeki farklı GEKAP tutarları içeriyorsa nihai ürünün satış amacı üzerinden değerlendirilir.
- ❖ **Örnek:** Televizyonlu buzdolabı, satış amacına uygun nihai ürün buzdolabı olduğundan GEKAP tutarı buzdolabı soğutucu cihazları kategorisinden değerlendirilir.

- GEKAP yönetmeliği kapsamında olan aydınlatma ekipmanı içeren mobilya ithalatı gerçekleşmektedir. Mobilya ile birlikte ithalatı gerçekleşen aydınlatma ekipmanları için oluşan GEKAP'dan ithalatçı sorumludur.
- GEKAP tutarı belirlenen elektrikli elektronik eşyanın ağırlığının hesaplanmasında net ağırlık dikkate alınır ve ambalaj, kılavuz, aksesuarlar dahil edilmez. Ancak elektrikli eşyanın çalışması için elektrikli olmayan bir ögeye ihtiyaç var ise ağırlık hesaplamalarına bunlarda dahil edilir.
- Elektrikli kayak, elektrikli scooter, hoverboard, ginger gibi motorlu ulaşım araçları elektrikli ve elektronik eşya kapsamında yer almadığından beyanları yapılır ancak bu ürünlerden GEKAP tahsil edilmez.
- Oto alarmı ve oto park sensörleri "izleme ve kontrol ekipmanı" olmasından dolayı yükümlülüğü bulunmamaktadır. Ancak, bu ürünlerin piller/bataryalar için GEKAP beyanı ve ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır.
- Powerbank gibi elektronik ekipmanları prize bağlanmadan şarj edebilen eşyalar GEKAP kapsamındadır. Ancak trafo ve jeneratörler Çevre kanunu kapsamında yer almadığından GEKAP dışında değerlendirilir.
- Elektrikli ve elektronik eşyaların orijinal parçası olarak kullanılan ve kanunun belirttiği listede yer alan ürünler için bu ürünleri sadece elektrikli elektronik eşya üretiminde orijinal parça olarak kullanılması durumunda beyan yapılır, GEKAP tahsil edilmez. Ancak Orijinal parça tanımına uymasına rağmen ayrı olarak piyasaya arz edilen ürünler için GEKAP beyanı ve tahsili yapılır.
- ❖ **Örnek:** Araçlar için nihai ürün niteliğindeki buzdolabı üretimi yapan C kişisi üretmiş olduğu buzdolaplarını, otobüslerde bu ürünleri orijinal eşya/parça olarak kullanan D kişisine vermektedir. Ayrıca C kişisi söz konusu ürünlerinin bir kısmını da araç ve aksesuarlarının modifikasyonunu yapan E kişisine vermektedir. C kişisi, D kişisine vermiş olduğu orijinal eşya/parça kapsamındaki buzdolapları için beyan yapacak, ancak bu ürünleri için GEKAP ödemeyecektir. C kişisi E kişisine vermiş olduğu buzdolapları için GEKAP'dan sorumludur.

12.Yaptırımlar:

- GEKAP'ını ödemediği tespit edilenlere katılım payı tutarının %20'si kadar idari para cezası olarak verilir.
- Ek-1 sayılı listede yer alan ürünlere yönelik olarak;
 - ✓ **Plastik poşetleri** ek 13 üncü maddeye aykırı olarak ücretsiz verdiği veya Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak plastik poşet verdiği tespit edilen satış noktalarına depo alanı hariç kapalı satış alanının her metrekaresi için 15,16 TL, elektronik ortamda satış yapanlara ise 3.000 TL'den 30.000 TL'ye kadar
 - ✓ Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak plastik poşetleri üretene, tedarik edene; üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciye ve/veya ithalatçıya 15.000 Türk lirası

- ✓ Geri kazanım katılım payına ilişkin belirlenen esaslara uymayanlara 1.500 TL, **idari para cezası verilir.**
- ✓ **2021 yılı için Bildirim ve beyan yükümlülüğünü zamanında ve/veya tam olarak yerine getirmediği tespit edilenlere 2872 sayılı Kanunun 20. maddesinin (g) bendi uyarınca 12 nci maddede öngörülen bildirim ve bilgi verme yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere 24.123 Türk Lirası idarî para cezası verilir.**
- ✓ Tebliğ kapsamında yapılacak bildirim ve beyanlarda yanlış ve yanıltıcı beyanda bulunanlar hakkında Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca 2872 sayılı Kanunun 26.maddesi doğrultusunda işlem tesis edilir. 26. Maddesine göre; Bu Kanunun 12 nci maddesinde **öngörülen bildirim ve bilgi verme yükümlülüğüne aykırı olarak yanlış ve yanıltıcı bilgi verenler, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.** Bu Kanunun uygulanmasında yanlış ve yanıltıcı belge düzenleyenler ve kullananlar hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun belgede sahtecilik suçuna ilişkin hükümleri uygulanır.

13. Mal İadeleri Durumunda Önceden Ödenen GEKAP'larının Mahsuplaşması

- Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesini vermekle yükümlü olanlar, Yönetmelikte belirtilen iade şartları doğrultusunda iade alınan ürünlere isabet eden ve ilgili dönemde beyan edilen GEKAP tutarını plastik poşetler için oluşan GEKAP hariç olmak üzere, beyan edecekleri toplam GEKAP'dan mahsup edebilirler.
- Bir beyan döneminde mahsup edilecek GEKAP tutarı toplamı, mükelleflerin beyan edecekleri GEKAP toplam tutarından fazla ise aradaki fark bir sonraki beyan dönemine devredilecektir.
- Piyasaya sürenler tarafından bir sebeple iade alınan ve mahsuplaşması yapılan ürünlerin yenileme ve tamir ile yenilenmiş ürün olarak piyasaya arz edilmesi durumunda GEKAP'a tabi olur.
- İthal edilen ürünler için ödenmiş olan GEKAP tutarları iadeye/mahsuplaştırmaya konu edilemez.
- İade alınan ürünlerin GEKAP'ının mahsup edilebilmesi için bu ürünlere ilişkin GEKAP'ın ödenmiş olması gerekmektedir.

14. Ek Bilgiler:

- Sürekli bir çevre görevlisi istihdam eden veya çevre danışmanlık firmalarından çevre yönetimi hizmeti alan veya çevre yönetim birimi kurma zorunluluğu bulunan piyasaya süren işletmeler (ithalatçılar ve satış noktaları dahil) ile ödeyecekleri geri kazanımı katılım payı miktarı (toplam beyan miktarının, Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen beyan dönemini kapsadığı ay sayısı oranı) 50.000 Türk Lirası'ndan fazla olan piyasaya süren işletmeler (ithalatçılar ve satış noktaları dahil), Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik kapsamında yer alan tüm bildirim ve beyanların (iade ve mahsuplaşmaya esas işlemler dahil) muhasebe sorumlusu ve çevre görevlisi tarafından incelenip onaylanmasını sağlamakla yükümlüdürler. Bu durum piyasaya süren/ithalatçının yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
- Geri kazanım katılım beyannamelerine yönelik Yeminli Mali Müşavirlere yaptırılacak inceletme ve/veya doğrulama işlemleri ile bağımsız denetim kuruluşlarına yaptırılacak inceletme işlemleri Bakanlıkça gerekli görülerek talep edilmesi halinde yaptırılarak Bakanlığa sunulur.
- Satış noktalarında satılan ürünlerin ambalajlarının geri kazanım katılım payından bu ürünlerin üzerinde adını ve/veya ticari markasını bulunduran gerçek ve/veya tüzel kişiler sorumludur.
- ❖ **Örnek:** Kafeterya işleten S kişisi çay, kahve gibi içecekleri müşterilerine cam, porselen fincanlarda ve tek kullanımlık bardaklarda sunmaktadır. S kişisi müşterilerine çay/kahve sunumunda (satış ve/veya ikram) tek kullanımlık bardakları bu malzemeleri üreten P kişisinden boş olarak satın almaktadır. Bu durumda kafeterya işletmecisi S kişisi, içecek ürünlerini müşterilerine sunarken kullandığı tek kullanımlık bardaklar için piyasaya süren konumundadır ve GEKAP'dan sorumludur.
- ❖ **Örnek:** Konfeksiyon ürünleri satışını gerçekleştiren T'nin faaliyet konusu sadece konfeksiyon ürünleri satışını gerçekleştirmek olup müşterilerine tek kullanımlık bardaklar ile sıcak/soğuk içecek ikramı yapmaktadır. Bu durumda, içecek satışı yapmayan T kişisinin sıcak/soğuk içecek ikramında kullandığı tek kullanımlık bardaklar için GEKAP yükümlülüğü yoktur.
- **Taşıma Ekipmanı:** Herhangi bir ürün/eşya/malzeme taşımacılığında aynı amaçlı kullanımı sabit ve sürekli olan, piyasaya arz edilen ürün /eşya/malzeme ile birlikte piyasaya arz işlemine konu edilmeyen ekipmanları tarif etmektedir. Taşımacılık amaçlı hizmet alımları kapsamında taşıyıcıya ait ekipmanlar da bu kapsamda değerlendirilir. Taşıma ekipmanları ambalaj tanımı dışında tutulmakla birlikte Bakanlıkça bu ekipmanların kayıt ve takip altına alınması yönelik ayrıca işlem tesis edilebilir.
- GEKAP'ın faturada gösterilmesi mümkündür KDV matrahına dahil edilir.

KAYNAKÇA VE İLGİLİ TEBLİĞLER

Ek-1 Listesi GEKAP tutarları için [tıklayınız.](#)

2872 Sayılı Çevre Kanunu için [tıklayınız.](#)

04.04.2019 GEKAP Genel Tebliğ için [tıklayınız.](#)

31.12.2019 GEKAP Yönetmeliği için [tıklayınız.](#)

07.02.2020 GEKAP Yönetmeliği Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar için [tıklayınız.](#)

29.06.2020 GEKAP Yönetmeliği Uygulamasına Dair Değişiklikler için [tıklayınız.](#)

23.07.2020 GEKAP Yönetmeliği Uygulamasına Dair Değişiklikler için [tıklayınız.](#)

30.12.2020 Çevre Ajansının Kurulması ile İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik için [tıklayınız.](#)

TÜRMOB 2021 İdari Cezalar için [tıklayınız.](#)

13.01.2021 Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ için [tıklayınız.](#)

<https://www.ismmmo.org.tr/dosya/1738/Mevzuat-Dosya/01072020-gekap-rehberi.pdf>

<https://www.turmob.org.tr/>

